

Het Zuidelijk
Toneel

TOT EN MET APRIL 2024 IN DE THEATERS! BONIDEMUSICAL.NL

BONI

DE MUSICAL

**VERZETSHELD BONI STRIJDT TEGEN
DE SLAVERIJ IN SURINAME**

INTRODUCTIE

De slavernij werd in Suriname door de tot slaaf gemaakte mensen niet lijdzaam ondergaan, maar kent juist een lange geschiedenis van verzet. Diep verscholen in de jungle weet Boni (spreek uit Bónnie) (ca. 1730 - 19 feb 1793) zich bijna onaantastbaar, onvindbaar en onsterfelijk te maken. Samen met zijn medestanders Jolicoeur en Baron vormt dit trio een heftige bedreiging voor de Nederlandse kolonisten. De zogeheten Boni-oorlogen (1765 - 1793) gaan de geschiedenis in als de eerste succesvolle poging om de ijzeren greep van de bezetter te breken. Zo werden plantages aangevallen en werden daarbij tot slaaf gemaakte mannen, vrouwen en kinderen bevrijd. Voorraden, gereedschap en wapens werden in beslag genomen.

Na een lange en verbitterde strijd wordt Boni verraden en gedood. Of toch niet? Is Boni daadwerkelijk verslagen of heeft hij de strijd overleefd en gewonnen? Een verhaal dat eindigt in een mythe: de geest van Boni leeft voort en vervult ons met hoop op een betere toekomst.

**"LIEFDE, PIJN, STRIJD, VERZET, BROEDERSCHAP,
VERDRAAGZAAMHEID EN ONVERDRAAGZAAMHEID: NIETS
MENSELIJKS IS DE PERSONAGES IN HET VERHAAL VREEMD"**

- SHEELA VISSER-SOEBHAG (DIRECTEUR STICHTING DOEWET)

CAST

Urvin Monte - Boni

Dansen, zingen, acteren, regisseren, presenteren, Dj'en en alles daartussenin. Urvin Monte is een echte creatieve duizendpoot die zich thuis voelt op het podium, voor de camera en op de regisseursstoel. Hij groeide op in een creatieve familie om op zijn zevende in de spotlight te stappen. Urvin maakte zijn musicaldebuut in Mamma Mia!. Zijn tweede rol als Little Moe in Five Guys Named Moe leverde hem een John Kraaijkamp Musical Award op voor de beste mannelijke hoofdrol. Verschillende producties volgden: Hairspray, Legally Blonde, Daddy Cool, Shrek, Dreamgirls, de voetbalmusical All Stars en natuurlijk de kaskraker The Bodyguard.

Hij speelde ook een aantal bijrollen in bekende Tv-series en schitterde in verschillende commercials, zoals samen met Britt Scholte in het succesvolle programma Dance vertolkte Urvin de rol van Felix Jagtman in GTST, in 2020 verscheen hij in het derde seizoen van Meisje van Plezier, en in 2022 volgden de opnames voor zijn rol in de Nederlandse bioscoopfilm Leeuwin. Daarnaast zet Urvin zijn talenten ook in als regisseur. You name it, he does it.

Jeannine La Rose - Boni's moeder

Jeannine is zangeres, actrice, presentatrice, coach en motivational speaker. In 2019 won ze een Musical Award voor haar rol in The Color Purple, waar ze schitterde in de rol van Sofia, in de gelijknamige film gespeeld door Oprah Winfrey. Verder is ze bekend van grote musicals zoals HAIR, The Soul of Motown 2, Mary Poppins (in de rol van mevrouw Corry), Daddy Cool, Jesus Christ Superstar (waarin ze de eerste vrouwelijke Herodus vertolkte), en afgelopen theaterseizoen als GG in Tina - De Tina Turner Musical en speelde ze de rol van Nicki Marron in The Bodyguard.

Naast zangeres en actrice is zij ook presentatrice en motivational speaker op diverse events, waaronder het Global People Awards Gala. Ook ontwikkelde ze haar S.T.E.M.-presentatietraining waarmee ze mensen in binnen- en buitenland coacht in story telling en public speaking. Door de unieke combinatie van zang, theater en presentatie weet ze haar publiek te enthousiasmeren, te raken en te inspireren.

Juan Wells - De Friderici & Obiaman

Multitalent Juan Wells is van alle markten thuis. Als acteur is hij werkzaam in het theater, op het kleine en grote scherm. Het publiek maakte kennis met hem in zijn rol van Bento do Carmo in de populaire soap *Onderweg Naar Morgen*. Tijdens zijn soapavontuur stortte Juan zich op zijn muziekcarrière. Met het duo Fluitsma en Van Tijn scoorde Juan een grote hit met het nummer *Summer Rain*.

De passie voor het acteervak bleef en zo speelde Juan samen met o.a. Marnix Kappers en Dominique van Vliet, in de familiemusical *Doornroosje* en de *Knappe Kikker*. In de satirische muziektheaterproductie van Opera aan het IJ *The beastly bombing*, speelde Juan de rol van Jezus, waarvoor hij lovende recensies kreeg. Ook was Juan te zien in het schitterende *La Cage Aux Folles* naast Stanley Burleson en Jon van Eerd. Juan speelde hierin de rol van Jacob de butler. In de spetterende Disney musical: *Little Mermaid*, speelde Juan de rol van Sebastiaan de krab. Afgelopen seizoen vertelde hij het levensverhaal van disco legende Sylvester in *Queen Of Disco* van RIGHTABOUTNOW Inc.

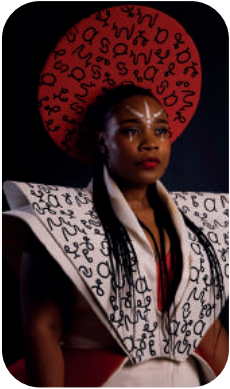
Juneoer Mers - Gouverneur & Bambi

Juneoer studeerde in 2009 af aan de Frank Sanders Akademie. Hij veroverde met de musical *Mijn Leven* als Theo Nijland, *De Mus*, voor de beste paradevoorstelling van 2009. Hij is regelmatig te zien in *Klokhuis* en *Vlogmania*, en speelde in de serie *Moordvrouwen* (2010). Daarnaast was hij te zien in de films *Mijn Oma is Gek* (2011) en *Alleen Maar Nette Mensen* (2012).

Juneoer speelde in de musical *Pumps en Penalties*. De rol van Hud in *HAIR* speelde hij zowel in Nederland als in Oostenrijk. Hij was te zien in de rol van Hengst in de musical *The Full Monty* en als Banzai in *The Lion King*. Met *Pasen* en op *Hemelvaartsdag* in 2022 speelde hij de rol van Thomas de ongelovige in *The Passion*. Verder vertolkte hij de rol van Ike Turner in *Tina - De Tina Turner Musical* vanaf 2019 tot 2023. Ook is hij stemacteur voor verschillende (animatie) series en films, zoals *Matilda* (2022), *Jingle Jangle* (2020), *Vivo* (2021) en *The Proud Family* (2022).

**ALS JIJ DENKT DAT BONI EEN SAAI VERHAAL
IS OVER EEN HELD UIT DE 18DE EEUW.
YOU'RE SADLY MISTAKEN. WANT DIT IS
EEN BEHOORLIJKE HIPPE TORI.
- STANLEY BURLESON (REGIE)**

Susan Malaika Bailey - Ma Cato

Susan Malaika Bailey acteerde bij een theatergroep en nam deel aan diverse zangconcoursen, naast haar rechtenstudie. Samen met Ruben van Domburg richtten ze in 2011 de band Bombilate op. De band gooide hoge ogen en toerde al snel door het hele land. Haar muziek vond ook weerklank in theaterland, wat leidde tot diverse residenties, opdrachten en samenwerkingen met gerenommeerde theatergezelschappen. Zo speelde ze o.a. in Greaseman van het Volksoperahuis, Victoria van Theatergroep FLINT, Queen of Disco van RIGHTABOUTNOW INC. en Gevangenis Monologen 3 van IdeeFix Film.

Susan maakt vanuit nieuwsgierigheid, de opwinding van samen creëren en het verlangen om de essentie te vangen in woord, klank, toon, beeld en beweging. Momenteel werkt Susan aan haar eerste eigen voorstelling, waarin ze zichzelf toestemming geeft om te dwalen en zich te verwonderen over haar rol als mens en maker. Jullie kunnen haar nu al bewonderen in Boni - de musical, in de rol van Cato, haar allereerste échte musical..

Melissa Kanza - Afiba

Melissa is in 2014 afgestudeerd aan het Lucia Marthas Institute for Performing Arts. Vanaf 2015 is zij actief als danseres en zangeres. Ze danste in diverse tv programma's, zoals The Voice of Holland, De Gouden Televizier-Ring Gala, Belgium's Got Talent, Idols, German Idol, MTV EMA's en de Eurovision Song Contest in Ahoy. Ook danste ze bij concerten als Toppers in Concert en Let's Dance in 2017. Daarnaast was ze te horen als backing vocal bij The Voice of Holland en was ze lead vocalist in de theaterproductie Unforgettable van Isabelle Beernaert. Afgelopen seizoen was ze onderdeel van het ensemble in Tina - De Tina Turner Musical en cover Rachel Maron in de musical The Bodyguard. Daarnaast is ze actief als model en werkt regelmatig voor merken als Nike, Adidas, G-Star, Converse, Tommy Hilfiger en Levi's.

Leo-Alexander Hewitt - Baron

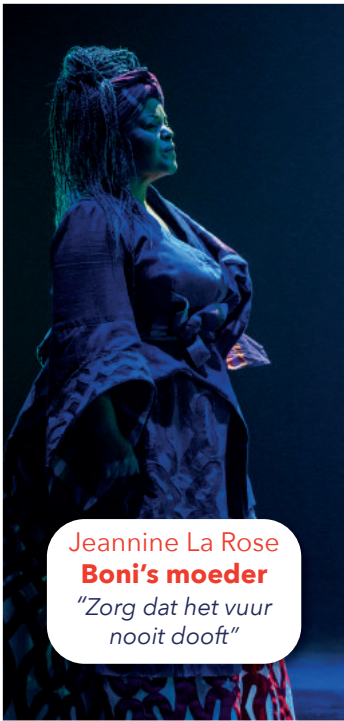
Leo-Alexander Hewitt is opgeleid aan het HBO Lucia Marthas Institute for Performing Arts (2006-2011). Leo speelde Martin Luther King in de musical Josephine B. - een leven in revue. En in tal van andere musicals waar onder: Tina Turner de Musical (Richard o.a.), We Will Rock You, My Fair Lady (Jaimy), A Chorus Line (Richie), Grease (Sonny, Roger), Dreamgirls (C.C. White o.a.), Starlight Express, Wicked en High School Musical. En danste in de André van Duin Nieuwe revue show en tijdens de Kus tour. Leo speelde in de film Oh Baby (2017) van Thomas Acda. Hij heeft opgetreden met Diana Ross & Lionel Richie en gedanst in verschillende tv-programma's.

Xavier Molijn - Jolicoeur

Acteur en social media fenomeen Xavier Molijn staat bekend om zijn Surinaamse sketches. Op TikTok heeft hij meer dan 300.000 volgers. Al van jongs af aan heeft Xavier een passie voor acteren. Het plezier dat hij haalt uit het bedenken en maken van de social video's heeft zijn interesse in het vak alleen nog maar vergroot. Xavier stopte met zijn HBO opleiding rechten om zich volledig op zijn acteercarrière te kunnen focussen. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen, in de zomer van 2021 debuteerde hij met een hoofdrol in de web-serie Koeriers van NPO3. Ook speelde hij hetzelfde jaar in andere online series als Suikerthee, Schatkist en de Videolandserie VHouse. In 2022 volgde Xavier een vooropleiding bij de Toneelmeesters. Tevens speelde hij in datzelfde jaar in de theatervoorstelling de Glijphoeve van Theatergroep Orkater in samenwerking met het Bijlmer Parktheater. Op dit moment staat hij in de theaters met Boni - de musical in de rol van Jolicoeur.

Jeannine La Rose
Boni's moeder
*"Zorg dat het vuur
nooit dooft"*

Melissa Kanza
Afiba
*"Ik kan niet wachten om
de trom te slaan, en om
die speer te werpen, mijn
kapmes te scherpen om
er voor te gaan"*

Leo-Alexander Hewitt
Baron
*"De gedachte was voor mij
een leven zonder pijn...
Tot die ene zin:..."*

Xavier Molijn
Jolicoeur
"Tijd blijft hard"

Urvin Monte

Boni

*"Op voorouders schouders
vecht ik in het bos en niets
krijgt me klein"*

Juneoer Mers

Gouverneur & Bambi

*"Groen...? Valt dat op in
het oerwoud?!"*

*"Bambi Kukudyaku
Bonponu Bontanafe"*

Juan Wells

De Friderici & Obiaman

*"Ik kies mijn weg omhoog,
en weet ook wat ik wil"*

"Ini a nen fu Anana"

Susan Malaika Bailey

Ma Cato

*"Je kunt het lot
niet keren"*

Joyeuse Musabimana - Ensemble

Joyeuse Musabimana studeerde in 2016 af als actrice aan de MBO Theaterschool. Vervolgens studeerde ze in 2021 af aan het HBO Lucia Marthas Institute of Performing Arts als musicalactrice. Vanaf 2016 is Joyeuse actief als danseres, zangeres en actrice. Zo was zij te zien in verschillende programma's en producties. Zoals de videoclip Say Something van Tessa Rose Jackson, de theaterproductie Dit gebeurt allemaal tegelijk van Eva Line de Boer, de videoclip Hey Girl van Asia Monet Ray. Ook danste en zong ze in verschillende grote shows zoals The Christmas Show 2019 en de Lucia Marthas Show 2020. In juli 2021 heeft ze één van de hoofdrollen gespeeld in de film White Berry, het regie speelfilmdebuut van Sia Hermanides. Verder maakt ze ook eigen muziek die te vinden is op Spotify.

Lorenzo Kolf - Ensemble

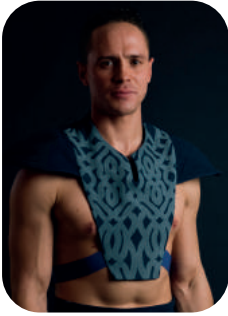
Lorenzo behaalde in 2014 zijn bachelor als uitvoerend artiest aan het Lucia Marthas Institute for Performing Arts. In 2004 was hij te zien als de kleine Simba in The Lion King. Van 2012 - 2015 zong en danste hij in de Kinderen voor Kinderen Theater Tour en RTL Dinnershow 21 On Air. In 2016 was hij te zien in het ensemble van The Bodyguard. In 2017 speelde hij de rol van Duane in Hairspray Das Musical in Duitsland. Vervolgens is hij te zien in het ensemble van On Your Feet, Mamma Mia! en afgelopen jaar in Tina - De Tina Turner Musical. Hij danste op veel verschillende festivals, concerten en bij tv-programma's. Onder andere het Gouden Televizier-Ring Gala, Belgium's Got Talent, Schwarzkopf Hair Show, Mundial Festival, het 5 mei Bevrijdingsconcert, het 30-jarig jubileumconcert van Danny de Munk, Symphonica in Rosso - Nick & Simon & Diana Ross.

Charmaine Yard - Ensemble

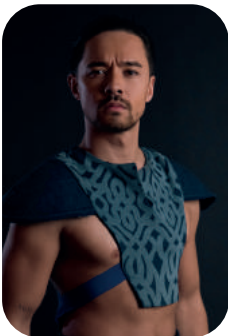
Charmaine studeerde in 2013 af aan het HBO Lucia Marthas Institute for Performing Arts. Tijdens haar studie deed ze ervaring op, bij o.a. het Hollands Show Ballet en de theaterproductie Don Juan, onder regie van Dana Nechushtan. Haar musicaldebuut was in The Bodyguard gevolgd door haar rollen als Sarabi en Shenzi in The Lion King. Na haar afstuderen concentreerde ze zich op haar danscarrière en trad ze veel op. Haar optredens omvatten evenementen als de MTV Awards, Het Gouden Televizier-Ring Gala, Toppers in Concert, Belgium's Got Talent, Jubileum 50 jaar TROS, Everybody Dance Now en meer.

In 2015 begon Charmaine als achtergrondzangeres in verschillende coverbands. Sinds 2021/2022 wordt ze geboekt als leadzangeres op nationale en internationale evenementen en podia. Ze treedt regelmatig op met haar eigen band en brengt een spetterende show als eerbetoon aan 'Miss Tina Turner'. Charmaine is een veelzijdig talent, want naast zang, dans en (stem)acteren is ze ook actief als model, zowel op de catwalk als voor commerciële doeleinden.

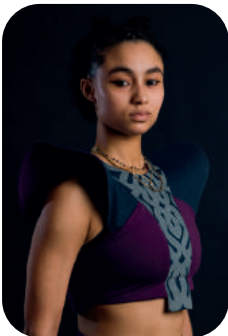
Marnix Lenselink - Ensemble

Marnix volgde een vooropleidingstraject aan de Lucia Marthas Institute for Performing Arts in Amsterdam. In 2011 studeerde hij af aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en volgde wereldwijd lessen bij o.a. Michelle Dorrance, Jason S. Smith, Derick K. Grant en Sarah Reich. Hij speelde in o.a. Narnia: de Leeuw, de Heks en de Kleerkast (Kerstman), Hanuman (Hanuman), L-O-V-E, The Lion King, Evita, Aïda in Concert, Anastasia (cover Siegfried) en Aladdin (cover Kassim). Marnix was in 2017 samen met toenmalig Miss Nederland Zoey Ivory winnaar van het derde seizoen van RTL-programma Dance Dance Dance. Hij heeft zijn eigen tapdance collectief, Tappin-It Collective, waarmee hij eigen voorstellingen heeft gemaakt (Nostalgia! LOCO!).

Beau Jones - Ensemble

Beau behaalde in 2017 zijn bachelor Musicaltheater aan Fontys Hogeschool voor de Kunsten. In 2019 deed hij de pre-master Muziektheater. Vanaf 2020 studeerde hij aan de Film Actors Academy Amsterdam (faaam). Beau speelde in het ensemble en als cover van Banzai en Ed in Disney's: The Lion King. Daarna speelde en danste hij als Angel in de musical Kinky Boots. Ook speelde hij in het ensemble van Disney's: Aladdin. Afgelopen jaar speelde hij First Cast Sonny in de hitmusical Grease. Ook speelde Beau hoofd-, gast- en bijrollen in verschillende films, series en commercials in binnen- en buitenland, zoals in de film D5R (Warnerbros Belgium) en in de series Creator Camp (Nickelodeon), GTST en Casus (Videoland).

Cody Lauren Schuitemaker - Ensemble

Cody Lauren Schuitemaker is danser, zanger, actrice en singer-songwriter. Die begon met dansen op jonge leeftijd en deed dit ook al vrij snel op professioneel niveau. Als kind speelde die in de kinderfilm Foeksia de Miniheks en was 2 jaar koorlid van het Kinderen voor Kinderen koor. Ook was Cody te zien als achtergronddanseres tijdens het Junior Songfestival.

In 2022 studeerde Cody af aan het Lucia Marthas Institute for Performing Arts. Sindsdien is die werkzaam in Zero Dance Theatre, een urban contemporary dansgezelschap. En heeft die verschillende producties gedaan door het gehele land waaronder Rusalka bij De Nationale Opera en Time Out bij MusicalMakers Amsterdam. Naast werk als uitvoerend artiest is die ook choreograaf en dansdocent. Dit onder andere binnen de 2023 editie van De Nieuwe Lichting.

MUZIEK

De muziek van Boni – de musical heeft een moderne feel en impact. Alle composities zijn nieuw en bestaan uit een frisse mix van moderne soul, gospel, R&B en hiphop gekruid met Surinaamse muziekstijlen. Met muziek, zang en rap wordt het verhaal verteld. Boni – de musical is doorgecomponeerd, wat betekent dat er over de dialogen ook muzikale begeleiding is. Op het toneel klinken live 14 stemmen, in achtergrond partijen, koor, en close harmony zang. Boni – de musical speelt zich af in Suriname en om het inlevingsvermogen van het publiek te vergroten zijn vooraf geluiden opgenomen van de natuur in Suriname. De watervallen, het oerwoud, rituelen en dans zijn door de muziek heen gemixt.

Akte 1

- Song 1 – Hier zijn we
- Song 2 – Mama fu Boni
- Song 3 – Ini na nen [suma na yu]
- Song 4 – Ayee anga ayee
- Song 5 – Niets krijgt me klein
- Song 6 – Boni vs Bambi battle (part 1)
- Song 7 – Van niemand
- Song 8 – Niets krijgt me klein (reprise)
- Song 9 – Die ene zin
- Song 10 – De weg omhoog
- Song 11 – Soort zoekt soort
- Song 12 – Het gevecht
- Song 13 – Vrienden
- Song 14 – Katibo
- Song 15 – Boekoe
- Song 16 – Wat zijn woorden waard
- Song 17 – Zorg dat het vuur nooit dooft
- Song 18 – Sribi switi mama

Akte 2

- Song 19 – Boekoe (reprise)
- Song 20 – Zorg dat het vuur nooit dooft (reprise)
- Song 21 – Was het vechten maar klaar
- Song 22 – Brandlucht
- Song 23 – Elke stap
- Song 24 – Vertrouwen / [Boni vs Bambi battle (part 2)]
- Song 25 – Uit de weg
- Song 26 – Jouw wil
- Song 27 – Wie ben ik dan (part 1)
- Song 28 – Boni vs Bambi battle (part 3)
- Song 29 – A busi e krey
- Song 30 – Uw dienaar De Friderici
- Song 31 – Je kunt het lot niet keren
- Song 32 – Geschreven staat
- Song 33 – Watramama
- Song 34 – Wie ben ik dan (part 2)

KOSTUUMONTWERP

MEREDITH JOEROEJA & ILSE VERMEULEN

In de kostuums van Boni - de musical komen typische Surinaamse elementen voor zoals de Tembe art, het Afaka-schrift en de pangi. Bij het maken van de kostuums zijn moderne technieken gebruikt zoals laseren en graveren. De Surinaamse elementen worden gebruikt om het onderscheid tussen de families te maken, ze hebben ieder hun eigen symboliek. De vormen en het schrift hebben geen letterlijke betekenis in de voorstelling, maar worden symbolisch gebruikt. Zo is bij Ma Cato haar connectie met de spirituele wereld terug te zien in de witte jurk met het Afaka-schrift die erop is gelaserd en heeft de moeder van Boni in haar kleding een veel aardere uitstraling.

Tembe art

Tembe art is een vorm van kunst die wordt beoefend door afstammelingen van vrijgevochten tot slaaf gemaakten in het binnenland van Suriname. Je ziet het vaak in sculpturen, architectonische ontwerpen, textielwerk en houtsnijwerk. Wat Tembe Art kenmerkt, is het opvallende gebruik van kleur en geometrische patronen, evenals de nadruk op symmetrie. Tembe art wordt vaak gebruikt om emoties uit te drukken, boodschappen over te brengen of de cultuur en geschiedenis van die gemeenschappen te vertegenwoordigen. Deze vormen komen terug in de kostuums.

Afaka-schrift

Het Afaka-schrift (Afaka sikifi) is een syllabisch schriftsysteem dat in 1910 werd ontwikkeld voor de Ndyuka-taal, een op het Engels gebaseerde creoolse taal die wordt gesproken in Suriname. Het schrift is vernoemd naar zijn bedenker, Afáka Atumisi. Dit schriftsysteem bestaat uit 56 verschillende tekens, elk vertegenwoordigt een syllabe (lettergreep) in de Ndyuka-taal. Het Afaka-schrift heeft historische betekenis als een voorbeeld van de culturele en taalkundige diversiteit van Suriname. Het wordt nog steeds gebruikt om de Ndyuka-taal in geschreven vorm te behouden en te verspreiden.

Pangi

De pangi is een lange, rechthoekige, kleurrijk, geweven doek. De pangi heeft een veelzijdige betekenis die tot uitdrukking komt bij meerdere rituelen binnen de Marroncultuur. Deze rituelen worden door de huidige gemeenschap nog steeds in ere gehouden. Ze krijgen in de huidige tijdgeest, waarin de moed van de gevluchte tot slaaf gemaakten steeds meer wordt erkend en uitgedragen, een speciale plek binnen de gemeenschap en daarbuiten.

TIJDLIJN

1757

De Tempatie opstand groeit uit tot de grootste slavenopstand in Suriname. 400 tot slaaf gemaakten ontvluchten de plantages.

c.a. 1730

Geboorte
Boni

1771

Stichting
Fort Boekoe

Nederzetting
Libia ontdekt

1765

Boni volgt
Asikan Sylvester
op als
Guerrillaleider

1762

Vrede met
de Saamaka
(Saramaccaners)

1772

Val
Fort Boekoe

1750 - 1760

Massale opstanden
van diverse groepen
weggelopen tot
slaaf gemaakten

1765-1776

Boni oorlogen

1772

Oprichting van het
Neeger Vrijcorps
of de Zwarte
Jagers, door
het koloniaal
Gouvernement.

1760

Vrede met de
Ndyuka of
Okaniisi
(Aucaners)

1773

In 2 etappes arriveren 1.500 soldaten uit Nederland om de guerrillastrijders op te sporen.

1778

Van de ongeveer 1500 militairen die naar Suriname waren verscheept, keerden er maar iets meer dan 100 terug. De anderen waren intussen overleden, meest door ziekte en uitputting.

**25 NOV
1975**

Staatkundige onafhankelijkheid van de Republiek Suriname

**1 JULI
2023**

Excuses van Koning Willem Alexander voor het Nederlands slavernijverleden

**19 FEB
1773**

Sterfdag Boni of leeft hij nog altijd voort?

**1 JULI
1863**

Afschaffing Slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden

**19 DEC
2022**

Excuses premier Mark Rutte voor het Nederlands slavernijverleden

Er is een educatiepakket
www.bonidemusical.nl

TIP

VERKLARENDE WOORDENLIJST

VINCENT SOEKRA EN SHEELA VISSER - SOEBHAG

Mi na Jolicoeur, ay - Ik ben Jolicoeur, ja

Die witman - Die witte mensen

Obiaman - Persoon die de kennis heeft van obia

Brasa - Omhelsing/knuffel

Obia - Spirituele kracht of medicijn.

Winti - Traditionele Surinaamse religie/geest(en)

• Lied - Mama fu Boni

Mama fu Boni - Moeder van Boni

Katibo - Slavernij

Loweman - Weggelopen tot slaafgemaakte (man/vrouw)

Blakaman - Zwarte bevolking

Mi na - Ik ben

Tesi - Proef

Den keti mi - Ze hebben me in de kettingen geslagen (geketend)

Sowtu - Zout

• Lied - Ini na nen

Ini na nen - In naam van

Fu Anana - Van de Schepper

Pangi - Culturele dracht / lendedoek

Suma na yu - Wie ben jij

Den e kar mi - Ze noemen me

Mi na Boni - Ik ben Boni

• Lied - Ayê anga ayê

Ayê anga ayê - Ijzer met ijzer smeden

Kumanti - (ook Kromanti) Is een winti

Wi e begi gado - Wij bidden tot God

Fri yu no é kisi, gi fri wi e feti - Vrijheid krijg je niet, voor Vrijheid vechten wij

Na den kabra e tyari yu Boni - Zijn de overledenen in het geestenrijk die jou dragen, Boni

Kabra - Overledenen in het geestenrijk

De Tapanahony - Rivier in Suriname

Kabiten - Kapitein

Ndyuka stam - Ndyuka volk (Surinaamse binnenlandbewoners ook Okanisi of Aucaners genoemd)

Kon hesi baka - Kom gauw terug

Matatiki - Stok van de vijzel

Asikan Sylvester - Naam van de voorganger van Boni

• **Lied Boni vs Bambi**

Yu, ay yu - Jij, ja jij

Bigi mofo - Grote mond

Yu e taki nanga - Je praat met..

Bambi Kukudyaku Bonponu Bontanafe - Volledige naam van Bambi

Ma mi no e frede no wan man, nanga wan nen.. - Maar ik ben voor niemand bang, met een naam..

Kankantrie - Surinaamse woudreus

Papitodo - Kleine kikker

Wan ogri boy - Een ondeugende jongen

Taktaki - Discussie/ meningsverschil

Kaba. A sari - Hou op. Is genoeg

So na yu na Boni? - Dus jij bent Boni?

Granman - Opperhoofd

Brada - Broer

Een sweri - Een eed

• **Lied - Van niemand**

A no kaba ete, yere - Het is nog niet klaar hoor

Boni sa doro - Boni komt er wel / Boni zal er zijn

Boni doro - Boni is er

No frede mama... Ala sani o waka bun - Vrees niet mama, alles komt goed

Konkruman - Verklikker

Kindi - Op je knieën / kniel(en) (afhankelijk van de context)

Masra Boni - Meneer Boni

Tongo - Tong

Mi e arki - Ik luister

Ley noso tru - Leugen of de waarheid

Manumissie - Manumissie is de juridische term voor het volgens bepaalde rechtsregels vrijgeven van een tot slaaf gemaakte

De Spaanse bok - (Pansboko) was de in Suriname gebruikelijke benaming voor een zware lijfstraf voor tot slaafgemaakten

A no so - Letterlijk: zo is het niet / retorisch gebruikt: is het niet zo?

Wi e go nanga langa - We gaan / zetten door / hier gebruikt: direct door(zetten)

• **Lied - Soort zoek soort**

Redi musu - Rode muts, de populaire naam van het Neeger Vrijcorps of de Zwarte Jagers.

• Lied - Het gevecht

Un wini bakadyen - We hebben alweer gewonnen

Su ma wan kiri mi, o dede, dede - Wie wil me vermoorden, gaat dood, dood

A teki futu lon - Hij nam de benen

Bika mi ben de na yu baka nanga wan goni - Want ik stond achter je met een geweer

Fetiman - Vechtersbaas

Mi e sari man - Ik ben hier verdrietig van

• Lied - Vrienden

Mati - Vrienden

Gudu - Schat

• Lied - Katibo

Katibo, no trobi mi - Slavernij, zoek geen ruzie met me, plaag me niet, pest me niet

Mi na libi suma A no meti meki mi - Ik ben een mens en geen beest

Isri keti na mi neki Bron marki na mi baka - Ijzeren kettingen om mijn nek, brandmerken op mijn rug

Katibo. San de yu mu de - Slavernij, waarom besta je

Furu hati ben sari / Furu ay ben lon watra - Velen hadden verdriet, velen hebben gehuild.

Furu dede ben fadon tu / Bikasi, wi no ben man moro - Velen gingen ook dood, omdat ze echt niet meer konden

Katibo, no trobi mi - Slavernij, plaag me niet

Mi na libi suma A no meti meki mi - Ik ben een mens en geen beest

Isri keti na mi neki Bron marki na mi baka - Ijzeren kettingen om mijn nek, brandmerken op mijn rug

Katibo San de yu mu de / Oh katibo san de yu mu de - Slavernij waarom moet je bestaan, Oh slavernij waarom moet je bestaan

• Lied - Boekoe

Fort Boekoe - De naam van de onneembare vesting van Boni

Watramama - Letterlijk: moeder van het water

Den kabra e sori pasi - De geesten van de voorouders leiden ons de weg.

Yu grabu - Begrijp je

Feti - Gevecht

Na san un agri, san yu poti na papira. Pasensi! - Wat wij zijn overeengekomen is op papier gezet. Geduld!

• Lied - Rouwlied

Sribi switi mama, ai mi switi, ai mi lobi - Slaap lekker (Rust zacht), ja mijn allerliefste

Sribi switi mama, koiri switi - Slaap lekker (Rust zacht), goede reis

Ay mi lobi, mi lobi mama - Ja mijn allerliefste, mijn lieve moeder

Yanda sey i kari yu - De hemel roept je

Gowe gowe - Fonetisch: gwé,gwé) ga weg, ga weg

Libi mi - Laat me

Leki wan owru granma - Net een oud wijf

Suma na mi - Wie ben ik

Mi sabi san mi e du - Ik weet wat ik doe

Sweri - Plechtige afspraak

Agri - Overeenkomst

Dan nafu yu tan fu yu - Blijf maar zo hoe je bent

Wipi - Zweep

Cottica - Is een Marrondorp aan een gelijknamige rivier in het district Sipaliwini.

• Lied - A Busi e krey

A busi e krey - Het bos (oerwoud) huilt

Wisi - Zwarte magie

Luku - Kijk

Bakru - Kwelgeest in de winti leer

Yu grabu - Begrijp je

• Lied - Je kunt het lot niet keren

Efu mi man kenki san yu e dren - Als ik jouw dromen kan veranderen

Efu ten sa kari yu na yu nen - Als de tijd jou bij je naam zal noemen

Mi begi yu - Ik smeed je

Deze tori - Dit verhaal.

• Lied - Watramama

Watramama - Letterlijk: moeder van het water

• Lied - Wie ben ik dan

Di ye go de - Nu je (daar) gaat

A Wanaisa na'm dada - Moeder Aarde beschermt (mij)

Mi man do ye - Mijn (haar) man is gearriveerd

A dede wusun dada - De doden die beschermen

Di man do ya - Die zijn ook gearriveerd

Sula - Stroomversnelling

Kumbatey - Navelstreng

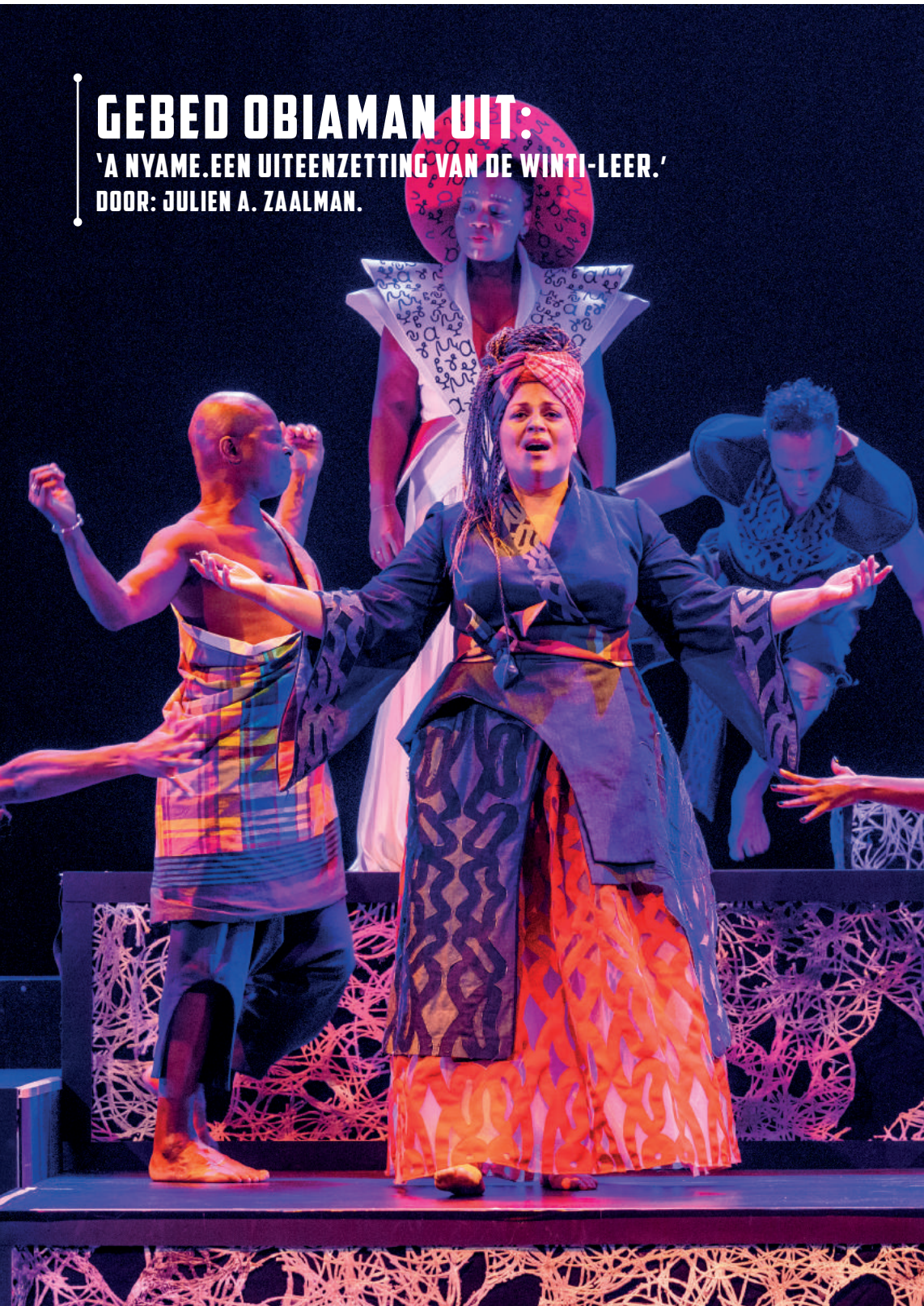
Meki un opo un sten - Laten wij onze stem horen

Wi na Boni - Wij zijn Boni

GEBED OBIAMAN UIT:

'A NYAME. EEN UITEENZETTING VAN DE WINTI-LEER.'

DOOR: JULIEN A. ZAALMAN.

'Anana Keduaman Keduapon;

De mens verweven met zijn aardse bestemming, gebonden aan de Grote Boom des Levens.

'Afosi Nana di libi sabi';

Terug naar de eerste mens.

'Afosi Nana di tyari libi';

De Mens die uit het leven is voortgekomen; die het leven voortbrengt.

'Den seibi tyari fu a libi';

De zeven geestelijke ankers van het levensbesef.

'Bun Akara';

De menselijke geest/ de menselijke vervulling.

'Bun dyodyo';

Dat wat hem omgeeft/ het eerste geestelijke besef waar de 'akara' zich mee verbindt.

'Den kabra fu mama-bere';

De geestelijk binding met het voorouderlijke via moederszijde,

'Den kabra fu tata-bere';

De geestelijke binding via vaderszijde.

'Pasi leba';

Het zuivere geweten van Het Zijn.

'Frekete';

(is ook een 'leba')

'Den winti fu mama-bere nanga papa-bere';

Het verruimende geestelijke vermogen van moeders- en vaderszijde

'A Nyame';

Het menselijke besef, verruimd in doen en laten en wat de mens is.

'Maisa';

De geestelijke kracht die ons met de aarde bindt.

'Papawinti';

Dat wat ons bindt met wat in en om ons voortleeft.

'Luangu';

De 'akara' die ons voert naar wat we weten; met ons verleden en het plantenleven.

'Den winti fu liba, syoro, tapu, nanga busi;

Het alomvattende geestelijke besef dat ons tot handelen/uitvoering drijft

'Ala sani san unu sabi na nen nanga san unu no sabi na nen';

Alles wat binnen het menselijk vermogen tot kennis reikt, maar ook kennis van leven, van het totale is dat datgene wat ons geestelijk bindt.

'W'e begi opo fu libi nanga bun waka';

We vragen om kracht en gezondheid; om het leven in kracht en gezondheid te ontvangen.

'Nanga nen fu na Saise';

Dat voert ons terug naar ons besef van waar we staan en waar we uit putten om voort te gaan op ons levenspad.

'Na so wi e begi';

Zo is dat wat we vragen en wensen.

Boni de musical is een productie van **Stichting Doewet** in coproductie met **Twenty8 Productions** en **Het Zuidelijk Toneel** in samenwerking met **Vereniging Ons Suriname**.

Producent: Sheela Visser-Soebhag (Directeur Stichting Doewet)

Regie: Stanley Burluson

Script: Lars Boom

Compositie en muzikaal leider: Norman van Geerke

Decorontwerp: Ruben Wijnstok

Kostuumontwerp: Meredith Joeroeja

Kostuumontwerp: Ilse Vermeulen

Lichtontwerp: Pelle Herfst

Choreografie: Roy Jonathans

Geluidsontwerp: Timo Merkies

Audio productie: Alvin Lewis & Patrick Mijns (HAYP)

Mixage en mastering: Platinum Sound Studio In New York

Repetitor: Marnix Wetzer

Regie-Assistent en companymanager: Jerrel Houtsnee

Script en muzikaal advies: Vincent Soekra (Voorzitter Vereniging Ons Suriname)

Script advies: Stanley Burluson en Sheela Visser-Soebhag

Script en dramaturgisch advies: Piet Menu (Artistiek directeur, Het Zuidelijk Toneel)

Choreografie advies: Desta Deekman

Cody Lauren Schuitemaker: Assistent Choreograaf

Charmaine Yard: Dance Captain

Technisch producent: Rianne Valstar

Hoofd techniek: Stan Bannier

Techniek: Emile van Gils (licht), Douwe van Doornewaard (decor en zenders), Bart

Coenen (geluid), Victor Hidalgo (geluid)

Productieleiding: Elisia da Silva Martins Peças, Marieke de Waal, Megan Rietvelt (stage)

Tourneepanning: George Visser Productions

Zakelijk leiding en Fondswerving: Sophie Lambo

Uitvoering kostuums: Ilse Vermeulen, Heleen Voorhorst, Marieke Hendriks,

Debbie van de Sande.

Ontwerp kap en grime: Marissa Coster

Scenefotografie: Annemieke van der Togt & Roy Beusker

Video en fotografie: Bach creative arts

Voor meer informatie over de creatives, ga naar bonidemusical.nl

Stichting Doewet • Info@doewet.nl • 070-3465657

Credits Muziek

Tekst: Lars Boom

Muziekcomposities, arrangementen en muzikaal leider: Norman van Geerke

Composities/ Tekst Sranan: Vincent Soekra

Arrangementen Hayp Music (Alvin Lewis, Patrick Mijna's, Thomas Bank)

Rap Arrangement 'Wie ben ik dan': Jeffrey Spalburg

Opname Techniek: Michel Vermeulen (Studio Peggy51), Timo Merkies

Drums: Yoran Vroom, Jeremiah Owusu-Ansah

Bass: Emmanuel Amonoo-Neizer, Nathan Klumperbeek, Glenn Gaddum Jr.

Keys: Elisha Amonoo-Neizer, Samuel Frank, Marnix Wetser

Guitars: Simone Cesarini, Alvin Lewis

Percussions: Ponda O'Bryan, Fanti O'Bryan, Marlon Francis

Mixage: Serge Tsai (Platinum Sound Studios New York), Norman van Geerke

Productieleider: Vincent Soekra

Productie: Norman van Geerke, Alvin Lewis, Patrick Mijna's, Stanley Burleson

Percussions: Ponda O'Bryan / Fanti O'Bryan, Marlon Francis

Geïnteresseerd in de thematiek rond Boni de Musical?, of ter voorbereiding op een bezoek aan de voorstelling met je groep één of meerdere opdrachten doen? Dat kan!

Er is een **educatiepakket** ontwikkeld rondom de voorstelling. Deze kan je vinden op bonidemusical.nl. Vragen? Mail dan naar educatie@hzt.nl

Wat vond je van Boni - de Musical?

Laat hier je reactie achter.

